

1. Bilinen ilk Türk devleti Orta Asya'da Hunlar tarafından kuruldu. Devletin bilinen ilk hükümdarı Teoman'dır. Teoman, dâğılık hâldeki Türk boylarını kendi yönetimi altında topladı.

**Teoman'ın eylemi için aşağıdaki yorumlardan hangisi doğrudur?**

- A) Siyasi birliği sağlamıştır. B) Saltanat sistemini getirmiştir.  
C) Veraset sistemini uygulamıştır. D) Yerleşik yaşamı benimsemiştir.

2. Büyük (Asya) Hun hükümdarı Mete Han döneminde devletin doğusunu hükümdar, batısını ise hükümdara bağlı olan, "yabgu" unvanı verilen hükümdar ailesinden biri yönetirdi.

**Buna göre Mete Han Dönemi'nde devlet yönetimi için,**

- I. Devlet yönetiminde hanedanın en yaşlı üyesi söz sahibidir.  
II. Devletin batı kanadı doğu kanadına emir verebilecek düzeydedir.  
III. Ülkede ikili yönetim sistemi vardır.

**düşüncelerinden hangileri doğrudur?**

- A) Yalnız II  B) Yalnız III C) I ve II D) II ve III

3. Büyük (Asya) Hun Devleti Metehan Dönemi'nde Çinlilerle mücadele ederek İpek Yolu'nun kontrolünü ele geçirdi ve Çin vergiye bağlandı. Ayrıca Mete Han, günümüzde birçok devlet tarafından örnek alınan onluk ordu sistemini kurdu. Disiplinli ordu sistemi sayesinde çevresindeki devletlere üstünlük sağladı.

**Metinde Mete Han'ın hangi alandaki faaliyetlerinden söz edilmemiştir?**

- A) Siyasi B) Ekonomik C) Askerî  D) Sosyal

4. Hayvancılık, Asya Hunları'nın en önemli geçim kaynaklarındandı. Yetiştirdikleri hayvanların derisini ve yünlerini kullanmışlardır.

**Aşağıdaki örneklerden hangisi bu bilgiyi destekleyen bir bulgudur?**

- A) Günümüz giysilerinin Hun kültürünün izlerini taşıması  
B) Orta Asya'da giyim tarzının Çin kültürünü etkilemesi  
 C) Arkeolojik kazılarda o döneme ait halı ve kilim örneklerine rastlanması  
D) O bölgede yapılan arkeolojik kazılarda saban ve tohum bulunması

5. Aşağıda Ergenekon Destanı'ndan bir bölüm yer almaktadır:

“ Kıyan ve Nüküz'ün oğulları çoğaldı. Dört yüz yıl sonra kendileri ve sürüleri o kadar çoğaldılar ki Ergenekon'a sığamadılar. Atalarının buraya geldiği geçidin yeri unutulmuştu. Ergenekon'un çevresindeki dağlarda geçit aradılar. Bir demirci dağın demir kısmı eritilirse yol açılabileceğini söyledi. Demirin bulunduğu yere bir sıra odun, bir sıra kömür dizdiler ve ateşi yaktılar. Yetmiş yere koydukları yetmiş körükle hep birden kö-rüklediler. Demir eridi, yüklü bir deve geçecek kadar yer açıldı. İl Han'ın soyundan gelen Türkler yeniden güçlenmiş olarak eski yurtlarına döndüler.”

**Destandan yararlanarak Orta Asya devletleri için,**

- I. Madencilikle uğraşmışlardır.
- II. Hayvancılık önemli bir ekonomik faaliyettir.
- III. Toplumsal birlik ve dayanışma gelişmiştir.
- IV. Ülke toprakları devletin malı sayılmıştır.

**ifadelerinden hangileri söylenebilir?**

- A) I ve II                      B) II ve IV                      **C) I, II ve III**                      D) II, III ve IV

6. Büyük Hun Devleti'nin dağılmasının ardından Hun Türkleri, Kafkaslar üzerinden Avrupa'nın içlerine göç etmeye başladılar. Hunların bir kısmı Balamir Kağan önderliğinde Karadeniz'in kuzeyine geldiler. Hunların gelmesiyle bölgede tutunamayan kavimler, batıya doğru göç etmeye başladılar. Bu kavimler, önlerine çıkan diğer kavimlerin de buldukları yerleri bırakarak göç etmelerine neden oldular. Avrupa kavimlerinin yıllarca süren bu yer değiştirme olayı Kavimler Göçü olarak adlandırılır.

**Metinden hangi sorunun yanıtına ulaşamaz?**

- A) Hun Türkleri hangi olayın ardından göç etmiştir?
- B) Kavimler Göçü olarak bilinen olayın nedenleri nelerdir?
- C) Büyük Hun Devleti'nin dağılmasının Hun Türkleri üzerine nasıl bir etkisi olmuştur?
- D) Kavimler Göçü sırasında Karadeniz'in kuzeyinde hangi kavimler bulunmaktaydı?**

7. Orta Asya Türk destanları ve yazdıkları devletler hangi seçenekte doğru eşleştirilmiştir?

	Büyük Hun Devleti	Kök Türk Devleti	Uygur Devleti
<b>A)</b>	Oğuz Kağan Destanı	Ergenekon Destanı	Türeyiş Destanı Destanı
B)	Türeyiş Destanı	Ergenekon Destanı	Oğuz Kağan Destanı
C)	Ergenekon Destanı	Türeyiş Destanı	Oğuz Kağan Destanı
D)	Oğuz Kağan Destanı	Türeyiş Destanı	Ergenekon Destanı

8. "Ey Türk halkı! Çinlilerin tatlı sözlerine yumuşak ipekli kumaşlarına kanıp çok sayıda öldün. Ey Türk halkı! Açlığı, tokluğu düşünmezsin, bir de doyarsan açlığı hiç düşünmezsin. Böyle olduğu için seni besleyip doyuran hakanlarının sözlerini dinlemedin ve her yere gittin ve oralarda mahvoldun, öldün."

**Kök Türk (Orhun) yazıtlarından alınan bu sözlere göre Orta Asya Türk Devletleri'nin yıkılmasında,**

- I. Çin devletinin politikaları  
II. Halkın duyarsızlığı ve bilgisizliği  
III. Boylar arası mücadeleler  
IV. Devlet otoritesine bağlı kalınmaması

**ifadelerinden hangileri etkili olmuştur?**

- A) I ve III                      B) II ve IV                      C) III ve IV                      **D) I, II ve IV**

9. Orta Asya Türk devletlerinde mezarların etrafına ölen kişinin öldürdüğü düşman sayısı kadar heykel dikilirdi.

**Bu heykellere verilen ad nedir?**

- A) Kurgan                      **B) Balbal**                      C) Anıt                      D) Dikilitaş

10. İlk Türk devletlerinde hakanlar, devleti yönetme yetkisini Gök Tanrı'dan aldıklarına inanırlardı.

**Bu anlayışın adı nedir?**

- A) Veraset                      B) Saltanat                      **C) Kut**                      D) Töre

11. Aşağıdakilerden hangisi Orta Asya Türk devletlerinde danışma meclisinin adlarından biri değildir?

- A) Yuğ**                      B) Kurultay                      C) Toy                      D) Kengeş

12. Uygurlar etrafını surlarla çevirdikleri şehirler kurmuşlar, saray, ev ve tapınaklar inşa ederek mimaride çok ilerlemişler, kalıcı mimari eserler yapmışlardır.

**Bu bilgilerden Uygurlar le ilgili çıkartılabilecek en kesin yargı aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Tarımsal faaliyetlere önem vermişlerdir.                      B) Mimarlık en önemli meslektir.  
C) Türk tarihinin en dayanıklı surlarını yapmışlardır.                      **D) Yerleşik yaşamı benimsemişlerdir.**

13. Orta Asya Türk devletlerine ait kavramları tanımları ile eşleştiriniz.

Atasözü	2	1	2	3
Ağıt	5	Destan	Sav	Koşuk
Şiir	3			
Abartılı edebî eser	1	Yuğ	Sagu	
Cenaze töreni	4	4	5	

14. Metindeki boşluğu uygun sözcükle doldurunuz.

Orta Asya'da Türkler ölümden sonra hayatın devam ettiğine inanır, bundan dolayı ölen kişi kıymetli eşyalarıyla beraber ..... **kurgan** ..... adı verilen mezarlara gömülürdü.

